

SAKSBEHANDLER
Dorina Sylvia Dobnig

VÅR REF.
10/01427-7

ARK. B - Bygninger
47 (Asker) Asker - Ak

DERES REF.
2012/3687-
27/80519/2014 EMNE
C53

INNVALGSTELEFON

DERES DATO

VÅR DATO
17.06.2015

TELEFAKS
+47 22 94 04 04
postmottak@ra.no
www.riksantikvaren.no

KOPI

Akershus fylkeskommune
Postboks 1200 Sentrum
0107 OSLO

Herrodd - gbnr. 40/1488 - Øverbergveien 1, 1397 Nesøya, Asker kommune
Vedtak om fredning etter kulturminneloven § 15 jf. § 22

Vi viser til forslag datert 1. juli 2014 om fredning av Herrodd, gbnr. 40/1488, Øverbergveien 1, 1397 Nesøya, Asker kommune, som har vært på høring hos berørte parter og instanser. På bakgrunn av dette fatter Riksantikvaren følgende vedtak:

VEDTAK:

Med hjemmel i lov av 9. juni 1978 nr. 50 om kulturminner § 15 jf. § 22, freder Riksantikvaren Herrodd, gbnr. 40/1488, Øverbergveien 1, 1397 Nesøya, Asker kommune.

Fig. 1 Herrodd – skisse av Magnus Poulsson, 1940.

Omfanget av fredningen

Fredningen etter § 15 omfatter følgende objekter og arealer avmerket på kartet side 4:

- bolighusets eksteriør
- følgende rom og interiører i bolighuset:
 - tårnrommet med fast inventar
 - trapperom og trapp opp til tårnrommet
 - «Livs rom» (blått soverom ved storstua) med fast inventar
 - gang inn til storstua
 - storstua med fast inventar, med unntak av hylleelementene under vinduene på gavlvæggen og de tilstøtende bokhyllene på hver side av vinduene
- uthusets eksteriør (inkludert mellombygning)
- garasjens eksteriør med klokketårn
- hageanlegget og omkringliggende naturtomt

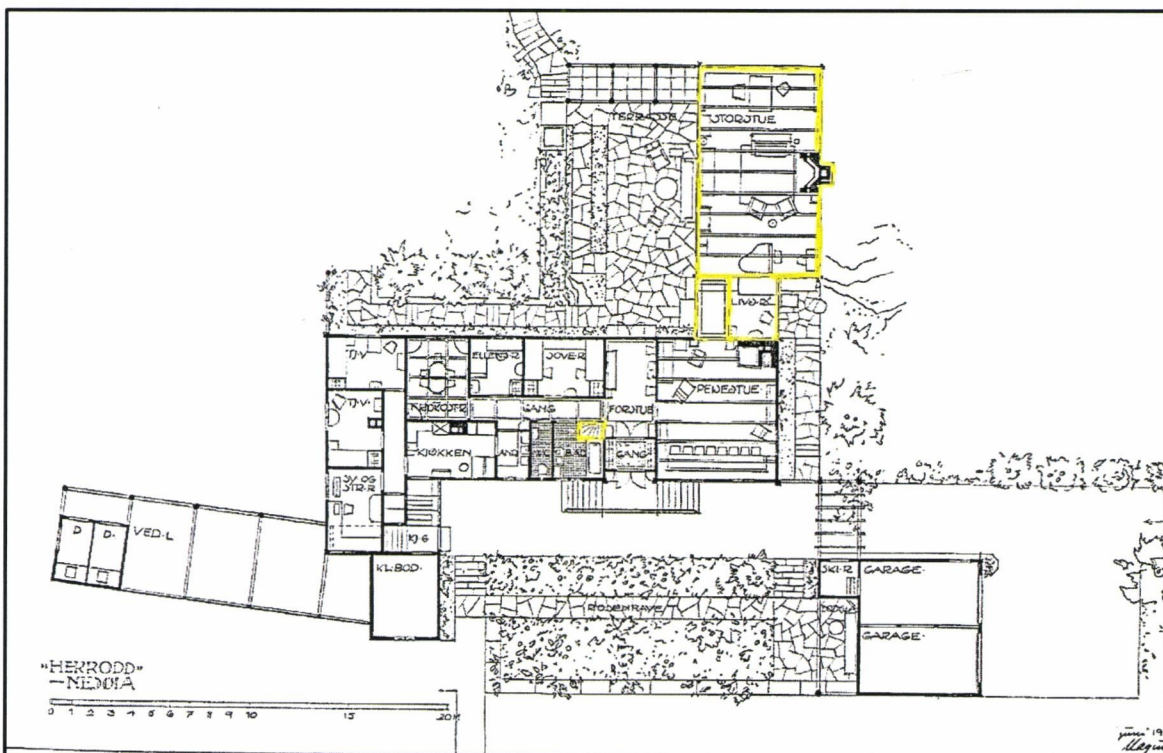

Fig. 2 Interiørfredningens omfang. Magnus Poulssons egne tegninger fra 1940 viser hvordan boligen ble oppført etter utvidelsen av den opprinnelige hytta fra 1919. Planløsningen er i dag i hovedsak beholdt, med unntak av endringer i kjøkken- og soveromsdelen (se dokumentasjonsvedlegg). Eksteriøret av alle bygningene er omfattet av fredningen. Rommene som er avmerket med gult på tegningen er omfattet av interiørfredningen; Storstua, gang inn til storstua, «Livs rom», trapperom til tårnrommet og tårnrommet i overetasjen (sistnevnte er ikke avmerket på tegningen).

Fredningen omfatter bygningenes eksteriør og interiør og inkludere hovedelementer som planløsning, materialbruk og overflatebehandling og detaljer som vinduer, dører, gerikter, listverk, ildsteder og fast inventar.

Fredningen omfatter opparbeidede elementer som blant annet hellelagte uteområder, plen, bed, støttemurer, pergolaer, trapper og inngangsparti. Fredningen omfatter også eldre beplantninger.

Fredningen omfatter også svaberg og øvrig terreng innenfor det fredete området, stedegne trær og busker som blant annet furu, bjørk og eier. Fredningen skal ikke være til hinder for normal skjøtsel, inkludert slått, samt fjerning av oppslag av trær og busker.

Formålet med fredningen

Formålet med fredningen etter kulturminneloven § 15 er å bevare Herrodd som arkitekt Magnus Poulssons egen bolig, som et unikt og særpreget arkitektonisk anlegg slik Poulsson selv tegnet det. Det er også et mål å bevare Poulssons egne faste kunstneriske utsmykninger i interiørene.

Videre er det et mål å bevare Herrodd som et kulturhistorisk og arkitektonisk viktig eksempel på de nasjonalromantiske strømningene som oppsto innen boligarkitekturen og hagekunsten på begynnelsen av 1900-tallet, både med forbilder i norsk tradisjonell byggeskikk og i engelsk og svensk villaarkitektur.

Det er også et mål å bevare bygninger, hageanlegg og naturtomt som en helhet – noe som også er representativt for Magnus Poulssons ideal om boligens nennsomme tilpasning til terreng og omgivelser.

Fredningen av bygningenes eksteriør skal sikre opprinnelige arkitektur og materialer. Både hovedstrukturen i det arkitektoniske uttrykket og detaljeringen, så som fasadeløsning, materialbruk og opprinnelige/eldre vinduer og dører, skal opprettholdes.

Formålet er videre å bevare bygningenes konstruksjon, samt utvalgte interiører i hovedbygningen med rominndeling og planløsning, materialbruk og bygningsdeler, overflater og overflatebehandling, dekor og kunstnerisk utsmykking, samt vinduer, dører, listverk, ildsteder og fast inventar.

Fredningen skal ikke være til hinder for å etablere nytt bad, kjøkken eller andre endringer, med unntak av inngrep i byggets konstruksjon. Eventuelle endringer av romstruktur eller konstruksjon krever dispensasjon fra fredningen.

Formålet med fredningen av hagen og naturtomten er å bevare de opparbeidede hagearealene med sine ulike elementer, å sikre uterommenes form, uttrykk og arrondering, samt å bevare bygningenes og hageanleggets nære samspill med det naturgitte terrenget.

Fredningsbestemmelser

Fredningsbestemmelsene er utformet i samsvar med fredningens formål og gjelder i tillegg til kulturminnelovens bestemmelser om vedtaksfredete kulturminner fra nyere tid.

Fredningsbestemmelser for bygninger, hageanlegg og naturtomt fredet etter kulturminneloven § 15:

1. Det er ikke tillatt å skade, rive eller flytte bygningene eller deler av disse. For interiørene gjelder bestemmelsen de områder og rom som er angitt under pkt. «Omfang av fredningen».
2. Det er ikke tillatt å bygge om bygningenes eksteriør eller hovedhusets fredete rom/interiører. Unntatt fra dette er eventuelle tilbakeføringer, jf. punkt 6.
3. Fast inventar i de rommene som er fredet skal bevares som en integrert del av interiøret.

4. Utskifting av bygningslementer eller materialer, forandring av overflater eller annet arbeid ut over vanlig vedlikehold på bygningens eksteriør og konstruksjon, eller hovedhusets fredete rom/interiører, er ikke tillatt. Unntatt fra dette er eventuelle tilbakeføringer, jf. punkt 6.

5. Alt vedlikehold og all istandsetting skal skje med tradisjonelle materialer og metoder i tråd med bygningenes egenart, opprinnelige konstruksjon og materialbruk, og på en måte som ikke reduserer de arkitektoniske og kulturhistoriske verdiene.

6. Tilbakeføringer til opprinnelig eller tidligere utseende og/eller konstruksjoner kan tillates i særlige tilfelle under forutsetning av at tiltaket kan gjøres på et sikkert, dokumentert grunnlag og etter dispensasjon fra forvaltningsmyndigheten.

7. Utover ordinær skjøtsel er det ikke tillatt å gjøre endringer av de fredete utomhusområdene som vil kunne endre det opprinnelige anlegget eller naturtomtens karakter i vesentlig grad.

8. For utomhusområdet skal alt vedlikehold, all skjøtsel, samt all istandsetting og tilbakeføring (jf. pkt. 6) skje med utgangspunkt i opprinnelig utforming og historiske spor, i tråd med objektene og arealenes egenart og på en måte som ikke reduserer de kulturhistoriske verdiene.

9. Det er ikke tillatt å fjerne trær, eldre beplantninger eller opprinnelige elementer og strukturer som inngår i de fredete utomhusområdene. Ved reetablering eller fornying av trær og beplantninger skal opprinnelig plassering/struktur videreføres. Hvis mulig bør samme arter og sorter benyttes.

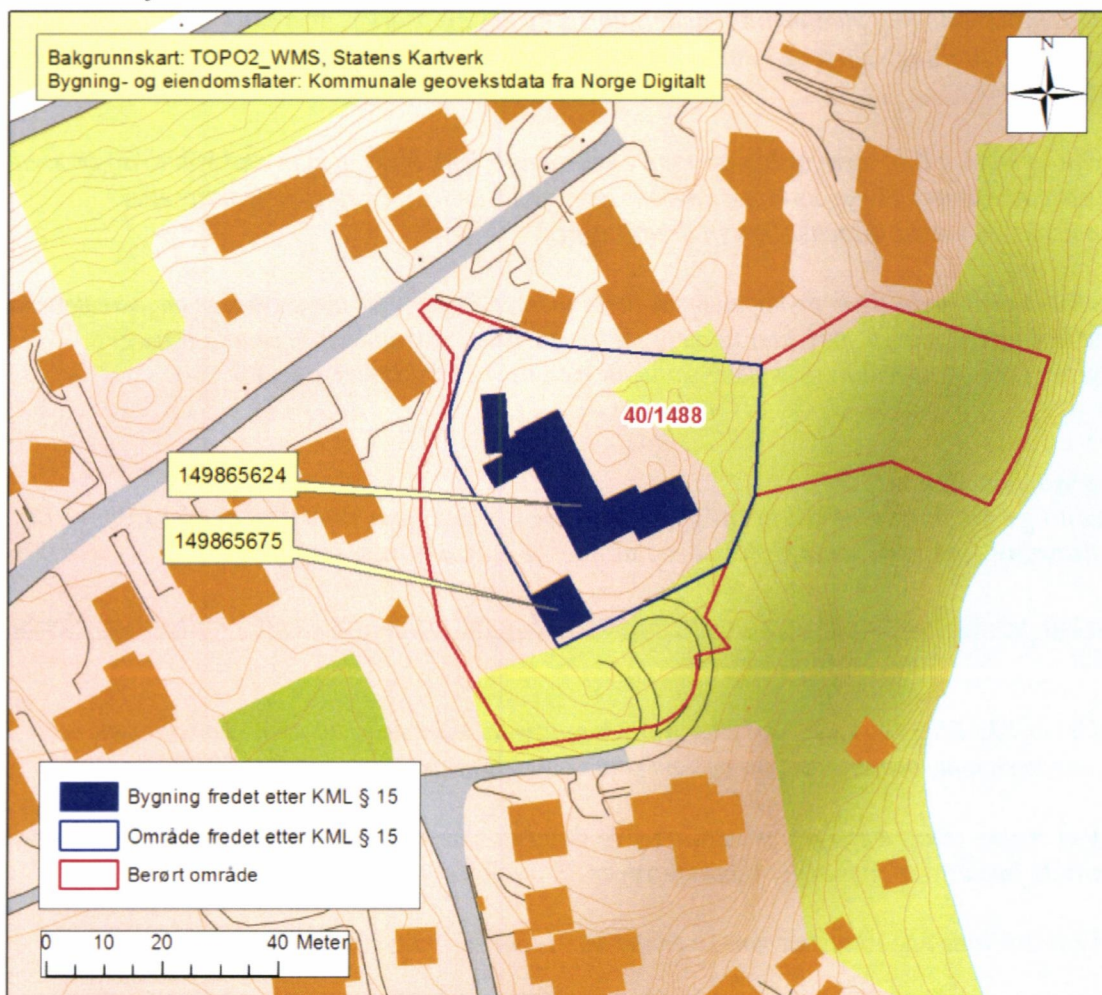

Fig. 3 Bygninger og område fredet etter KML § 15.

Følger av fredningen

Lovhenvisning

Når det gjelder behandlingen av fredete hus, anlegg og områder, vises det til kulturminneloven §§ 15a, 16, 17, 18 og 21, samt ovennevnte fredningsbestemmelser.

Arbeider som krever tillatelse etter plan- og bygningsloven, må i tillegg forelegges kommunale myndigheter. Det gjøres oppmerksom på at tillatelser etter kulturminneloven må foreligge før arbeider i tråd med plan- og bygningsloven kan settes i verk.

Vedlikehold

Det er eier som har ansvar for det løpende vedlikeholdet av fredete bygninger og anlegg. Det grunnleggende prinsippet for vedlikehold av fredete bygninger er å bevare mest mulig av de opprinnelige eller eldre bygningselementene og detaljer som kledning, vinduer, dører, listverk, gerikter og overflatebehandling. Vedlikehold av fredete bygninger og anlegg skal så langt som mulig skje i samsvar med opprinnelig utførelse, teknikk og materialbruk og for øvrig i samsvar med fredningsbestemmelsene.

For mer informasjon om vedlikehold og forvaltning av fredete bygninger og anlegg, vises til Riksantikvarens informasjonsblader (www.riksantikvaren.no > publikasjoner > informasjonsark; se særlig nr. 11.1.1. «Juridiske forhold – Å eie et fredet hus»).

Dispensasjon

I henhold til kulturminneloven § 15 a kan departementet i særlige tilfelle gi dispensasjon fra fredningen og fredningsbestemmelsene for tiltak som ikke medfører vesentlige inngrep i det fredete kulturminnet eller området.

Dispensasjonsmyndigheten er, i henhold til forskrift av 9. februar 1979 om faglig ansvarsfordeling mv. etter kulturminneloven, § 12 nr. 2, delegert til Akershus fylkeskommune med Riksantikvaren som klageinstans. Fredningen medfører at det må søkes om tillatelse/dispensasjon til å sette i gang alle typer tiltak som går ut over vanlig vedlikehold, jf. kulturminneloven § 15 a. Søknad om tillatelse skal sendes Akershus fylkeskommune som avgjør om tiltaket kan iverksettes, evt. på visse vilkår. Ved tvil om hva som anses som vanlig vedlikehold, skal likeledes Akershus fylkeskommune kontaktes.

Økonomisk tilskudd

Det er anledning til å søke fylkeskommunen om tilskudd til vedlikehold og istandsettingsarbeider. Dersom det etter kulturminneloven § 15a blir gitt dispensasjon med vilkår som virker fordyrende på arbeidet, skal det gis helt eller delvis vederlag for utgiftsøkningen, jf. kulturminneloven § 15a annet ledd. Fylkeskommunen kan gi opplysninger om frist for innsendelse av og krav til søknad.

Forholdet til naturmangfoldloven (lov av 19. juni 2009 nr. 100)

Ved all offentlig myndighetsutøvelse som berører naturmangfoldet, skal prinsippene i naturmangfoldloven §§ 8-12 legges til grunn.

I samsvar med naturmangfoldloven § 7 har Riksantikvaren gjennomført søk i Artsdatabankens «Artskart» og Miljødirektoratets «Naturbase», for å fremskaffe kunnskap om beslutningsgrunnlaget. Nær arealet som fredes er den sårbare naturtypen «åpen kalkmark» og den viktige naturtypen «kalkbarskog» registrert. Innenfor eiendomsgrensene er det funnet

tusengylden (*Centaureum littorale*), en art som vurderes som sterkt truet, og dragehode (*Dracocephalum ruyschiana*), som anses som en sårbar art.

I rapporten «Botanisk bestemmelse av plantene ved Herrodd» utarbeidet i 2013 av Mari Marstein, er sentrale arter i hagen og på øvrige arealer nær bygningene, artsbestemt. Her finnes bl.a. typiske grøntanleggsplanter som gentspirea (*Spiraea x vanhouttei*), høstberberis (*Berberis thunbergii*), krypmispel (*Cotoneaster horisontalis*), skogskjegg (*Aruncus dioicus*) og gravmyrt (*Vinca minor*). De fleste av grøntanleggsplantene er kategorisert som fremmede arter, enkelte er også svartelistet (jf. dokumentet «Fremmede arter i Norge – med norsk svarteliste 2012»). På naturtomten nær bygningene er både liljekonvall (*Concallaria majalis*), kantkonvall (*Polygonatum odoratum*), gravbergknapp (*Phedimus spurius*), blåveis (*Hepatica nobilis*) m.fl. registrert.

Plantebruken i anlegget er bevisst. Fredningen søker å ivareta eksisterende vegetasjon innenfor det fredete arealet, samt det harmoniske uttrykket som artsvalget og samvirket mellom grøntanleggsplantene og den naturlige vegetasjon har bidratt til.

Situasjonen for naturmangfoldet i området vil ikke bli endret som følge av fredningen.

Kort karakteristikk av kulturminnet med teknisk tilstand

Herrodd (opprinnelig kalt Øverberg eller Øverbergodden) ble opprinnelig bygd som en enetasjes laftet tømmerhytte i 1919, etter Magnus Poulssons tegninger. Bygningen hadde valmtak dekket med torv og sto på en grunnmur av naturstein. Anlegget hadde også et uthus med vedskjul og utedo som var sammenbygget med hovedhus, trolig ved en smal gang. Det karakteristiske tårnet utgjorde en del av hytta.

I 1940 startet arbeidet med å bygge om hytta til helårsbolig. Boligarealeet økte fra 133 m² til 255 m². Endringene besto i at hytta fikk et større tilbygg i laftet tømmer mot nordøst, som inneholdt storstue, knyttet sammen med et mellombygg i bindingsverk som inneholdt gang og et lite soverom («Livs rom»). Bygningen ble også forlenget med et tilbygg oppført i bindingsverk i nordvest. Det ble lagt inn bad og vannklosett mellom kjøkken og hovedinngang, der det tidligere var to små soverom. Kjøkkenet ble også utvidet ved at en gang mot nord ble integrert. Kjelleren ble utvidet betydelig med flere lagerrom og badstue; og det ble installert fyrrom og vannkjele med vannbåren varme. Taket ble tekket med skifer. Stedet fikk også klokketårn og garasje i bindingsverk med pulttak tekket med asfaltpapp. Utenfor garasjen ble det etablert en loggia med utsikt mot rosehagen. En uthusfløy ble bygd til fra eksisterende uthus og nordover. Det ble etablert et hageanlegg etter Magnus Poulssons egne tegninger, bl.a. med forstøtningsmurer og terrasser og helleganger i naturstein. Fra 1940 til i dag er det gjort en del innvendige endringer, først og fremst i kjøkkenet og i soveromsdelen av bolighuset.

For nærmere beskrivelse av kulturminnet, tidligere endringer og tekniske tilstand, vises det til vedlagt dokumentasjon.

Vurdering av kulturminnet. Begrunnelse for fredningsvedtaket.

Magnus Poulsson (1881 – 1958) var en av Norges fremste og mest markante arkitekter i første halvdel av 1900-tallet. Hans formspråk forener tradisjonell norsk byggeskikk med modernistiske idealer. Sammen med Arnstein Arneberg, var han en av de viktigste skaperne av en ny nasjonal arkitektur med sterke nordiske røtter.

Poulsson er preget av Arts and Crafts-bevegelsen, men kanskje særlig svensk villaarkitektur og Norsk tradisjonsbyggeri. Hans verk og virke utgjør et særegent norsk bidrag til den internasjonale strømningen. I fellesskap med Arnstein Arneberg skapte Poulsson noen av sin tids mest sentrale og monumentale norske byggverk, bl.a. Oslo Rådhus og Telegrafbygningen i Oslo. Et annet av Poulssons hovedverk, som er skapt i samarbeid med hans sønn Anton Poulsson, er Bærum rådhus i Sandvika.

Herrodd regnes som et sentralt byggverk i nyere norsk trearkitektur fra midten av 1900-tallet. Huset har et nøkternt formspråk med klare referanser til tradisjonell norsk byggeskikk både i materialbruk og utforming. Poulsson bryter bevisst med det tradisjonelle uttrykket ved en fri sammensetting av ulike bygningsvolumer, og ved bruk av moderne elementer som store panoramavinduer i den laftede storstua, mens formspråket for øvrig er hentet fra norske gårdsbruk.

Herrodd er videre et godt bevart eksempel på Poulssons omfattende virksomhet som bolig- og villaarkitekt med stor grad av opprinnelighet. Som Poulssons egen bolig viser anlegget fullt ut hans egne preferanser når det gjelder boligarkitektur og formspråk. Poulsson hadde nær tilknytning til den såkalte Lysaker-kretsen, et miljø av kunstnere og intellektuelle rundt Fridtjof Nansen og Erik Werenskiold, som spilte en fremtredende rolle i norsk kunst- og kulturliv rundt 1900. Poulsson flyttet til Herrodd etter at Gullia, boligen hans på Lysaker, brant ned etter et bombeangrep i 1940. Ombyggingen av Herrodd anses som hans forsøk å gjenskape et autentisk Lysaker-hjem.

Forbildene i den engelske Arts and Crafts -bevegelsen, kommer til uttrykk på Herrodd gjennom bygningenes tilpasning til landskapet, tomtens beliggenhet og vegetasjonsbruken. Hageanleggets vegetasjon er etablert som stramme strukturer med tydelige former. Naturtomten preges av karakteristiske trær som furu, bjørk og einer. Hageanlegget er planlagt og etablert på en måte som gjør at overgangene mellom bygningene, hagen og naturterrenget framstår som harmoniske og helhetlige. Gjennom bevisst valg av materialer og vegetasjon knyttes hageanlegget sammen med omgivelsene. De hellelagte plassene, lave murene og andre stramme strukturer skaper spenning og kontrasterer omkringliggende terreng og svaberg.

Storstua, «Livs rom», gangen inn til storstua, tårnrommet og trapperom/trappen opp til tårnrommet er rommene i bolighuset med høyest autentisitet og kunstnerisk verdi når det gjelder utsmykninger og er derfor omfattet av interiørfredning. Utskjæringene på de smale veggfeltene mellom panoramavinduene i storstua, og tårnrommets malte veggdekor er eksempler på dekor som er karakteristiske for Poulsson. For nærmere beskrivelse av de kunstneriske utsmykningene i de enkelte interiørene, se vedlagt dokumentasjon.

Utelatt fra fredningen er bad, soverom og de mindre rommene ved kjøkkenet, som har gjennomgått en del endringer både i planløsning og overflater. Vindfang og hall er opprinnelige. Kjøkkenet ble utvidet etter Poulssons død, men har beholdt mye av sin karakter. Spisestuen var tidligere kombinert spisestue og stue. Den er endret noe ved at det er lagt panel på vegger og parkett på gulvet etter Magnus Poulssons tid. Ovennevnte interiører er ikke inkludert i interiørfredningen.

Særskilt om møbleringen i storstua:

Under befaring 23. oktober 2014 med representanter fra Riksantikvaren, Akershus fylkeskommune, eier og eiendomsmegler til stede, ble det reist spørsmål hvorvidt hylleelementene i storstua er omfattet av fredningen. Det gjelder et lavt hylleelement under panoramavinduene foran radiatorene på husets gavlvegg, og to bokhyller med dekorative utskjæringer på hver side av tilsluttende veggområder. Etter Poulssons opprinnelige møbleringsplan er disse hyllene, sammen med innbygde bokhyller på baksiden av sofaen, med på å skape en tydelig strukturering av storstua i tre forskjellige soner: et sentralt oppholdsrom foran peisen, en sone rundt flygelet, og et åpent arbeidsområde omsluttet av lave bokhyller på fire sider.

Riksantikvaren presiserer at de nevnte hyllene langs veggen i dette tilfelle ikke vurderes som del av det veggfaste inventaret som inngår i fredningen, selv om de i forbindelse med sofaen og lenestolene foran peisen utgjør en vesentlig del av rommets opprinnelige møblering. Etter Riksantikvarens vurdering er vern av disse hyllene ikke avgjørende for fredningens hovedformål. Utformingen av et eventuelt nytt hylleelement eller annen fast innredning som erstatter de nevnte hyllene, må imidlertid ivareta hensynet til de dekorerte veggfeltene, vinduene og rommets karakter og godkjennes av fredningsmyndigheten.

Verdivurdering - konklusjon:

Riksantikvaren vurderer Herrodd som et anlegg av nasjonal kulturminneverdi.

Anlegget har høy arkitektonisk og kunstnerisk verdi, samt stor kunnskap- og opplevelsesverdi på bakgrunn av at det er godt bevart og av høy autentisitet. Som arkitektens eget hjem har også stedet høy verdi tilknyttet Magnus Poulsson som historisk person.

Riksantikvarens myndighet

Det følger av kulturminneloven § 15 jf. § 22 at departementet kan frede byggverk og anlegg eller deler av dem av kulturhistorisk eller arkitektonisk verdi. Myndighet til å fatte vedtak om fredning er delegert fra Klima- og miljødepartementet til Riksantikvaren jf. forskrift av 9. februar 1979 om faglig ansvarsfordeling mv etter kulturminneloven, § 12 nr.1.

Lokalisering og eiendomsforhold - Reguleringsmessig status

Herrodd ligger på Nesøya i Asker kommune. Adressen er Øverbergveien 1, 1370 Nesøya. Eiendommen eies per i dag av Unitel AS, v/Bjørn Knappskog. Eiendommen og bygningen på Herrodd er regulert til spesialområde bevaring som del av *Reguleringsplan for Østre deler av Nordre Nesøya*, vedtatt 4. juni 1996, samt reguleringsendring med bestemmelser for Herrodd sist revidert 4. juni 1998.

Bakgrunn for fredningen

Riksantikvaren henvendte seg til Akershus fylkeskommune i august 2009 på bakgrunn av at eiendommen var lagt ut for salg. Riksantikvaren stilte spørsmål ved eiendommens vernestatus og om reguleringsplanen var godt nok egnet til å ivareta kulturminnet. Bygningenes eksteriør og terreng hadde et vern gjennom plan- og bygningsloven, men interiørene var uten vern. Hageanlegget og naturterrenget med svabergene rundt bygningen utgjør også en så viktig del av Herrodts karakter, at fylkesrådmannen så det som nødvendig å foreslå fredning av et område rundt bygningen etter kulturminneloven § 15.

Det er også vanlig å frede et større område rundt kulturminnet med hjemmel i kulturminnelovens § 19, for å sikre opplevelsen av kulturminnet i omgivelsene. I dette tilfellet er hele eiendommen allerede regulert til spesialområde bevaring med bestemmelser for vern av terrenget. Fylkesrådmannen vurderte at gjeldende bestemmelser i reguleringsplanen er tilstrekkelig for å sikre opplevelsen av kulturminnet i omgivelsene. Det vises i den forbindelse til sitat publisert 5. november 2009 på Riksantikvarens hjemmesider hvor det står: «Hensynssone bevaring etter plan- og bygningsloven § 12-5 nr. 5 er også det anbefalte reguleringsformålet for kulturminner som er fredet. Formålet kan med fordel brukes også for å sikre omgivelsene omkring et fredet objekt.»

Reguleringsplanen fra 1998 legger til rette for oppføring av nye eneboliger relativt nær Herrodd. I forbindelse med varsel om fredning valgte fylkesrådmannen ikke å frede nærliggende ubebygde tomter. Fylkesrådmannen var opptatt av å få til en smidig fredningsprosess, som også tok hensyn til daværende eiers interesser. Gjeldende regulering med hensyn til nybygg på Herrodds naboeiendommer vil derfor ikke være i strid med fredningen. Flere nye boliger er allerede oppført de senere år, og en ny bolig vest for Herrodd er under planlegging, i hht. gjeldende reguleringsplan. De viktige siktlinjene mot fjorden sett fra storstua og hagen i nordøst er imidlertid sikret tilstrekkelig.

Riksantikvaren støtter fylkesrådmannens vurderinger i dette.

For å få en bedre oversikt over bevaringsverdiene på Herrodd, ble det gjennomført en befaring i september 2009 med representanter for eier, Asker kommune, Riksantikvaren og Akershus fylkeskommune til stede. Etter Magnus Poulssons død hadde stedet frem til da vært i familiens eie og etterkommere hadde ivaretatt stedet på en god måte. Eksteriøret fremsto med høy autentisitet. Mange av rommene, samt Magnus Poulssons egne utsmykninger av interiørene, var uendret og intakt. Hagen og naturtomten var også lite endret eller uendret. Konklusjonen etter befaringen var at eksisterende vern etter plan- og bygningsloven på sikt ikke var god nok for å kunne ivareta de samlede kulturminneverdiene på Herrodd, og at anleggets helhet best kunne sikres gjennom en fredning etter kulturminneloven.

Det ble gjennomført et nytt møte og befaring med eier og Akershus fylkeskommune i mai 2010. Gjennom dialog med eier, Akershus fylkeskommune og Riksantikvaren ble det avklart hvilke av interiørene som hadde høyest autentisitet og som det var aktuelt å frede. Det ble også orientert om hva en fredning ville innebære. Fylkesrådmannen skrev et møtereferat (datert 19. mai 2010) som eier kunne legge ved som en orientering i salgsprospektet da eiendommen ble solgt våren 2010. Kjøper var derfor orientert om at eiendommen var aktuell for fredning. Akershus fylkeskommune varslet fredning av Herrodd 24. juni 2010. Eiendommen eies per i dag av Unitel AS v/Bjørn Knappskog. Ny eier var godt kjent med fredningsforslaget ved overtagelse, og har ikke hatt merknader eller innvendinger til forslaget i forbindelse med høringene. Nåværende eier har ønsket å ta vare på historien og de arkitektoniske kvalitetene ved stedet.

Eiendommen ligger pr. i dag ut til salg på nytt. I anledning av oversendelsen av endelig forslag til fredning foretok representanter fra Riksantikvaren og fylkeskommunen en befaring 23. oktober 2014 sammen med eier og megler.

Redegjørelse for saksgang og innkomne bemerkninger

Melding om oppstart av fredning ble, i samsvar med kulturminneloven § 22 nr. 1 meddelt eier og Asker kommune i brev av 24. juni 2010. Samtidig ble varselet kunngjort i avisene Asker og

Bærum budstikke, Aftenposten og Norsk lysningsblad. Fristen for innspill ble satt til 30. august 2010. Det var innen fristens utløp kommet inn to merknader til melding om oppstart:

I brev av 26. august 2010 støtter Asker og Bærum historielag forslaget og Akershus fylkeskommunes begrunnelse for fredning. De påpeker at fredning av interiør, eksteriør, omkringliggende hageanlegg og terreng er svært viktig for eiendommens helhet og autenticitet. Historielaget bifaller sterkt fredningsforslaget og ønsker å fremheve hvor viktig det er at slike sjeldne eiendommer overføres i sin helhet til neste generasjoner.

I brev av 17. august 2010 stiller Akershusmuseet seg positiv til varselet om forslag til fredning av Herrodd. Akershusmuseet fremhever at Magnus Poulsson har satt viktige spor etter seg som arkitekt i Akershus, og at han sammen med arkitekt Arnstein Arneberg holdt arven fra Lysakerkretsen levende. Det vises til at Poulssons tidligere hjem, Gullia på Lysaker, ble ødelagt av bombing i 1940. Poulsson la ned mye arbeid i interiørene på Herrodd for å gjenskape det tidligere Lysaker-hjemmet som gikk tapt. Museet finner det derfor svært positivt at deler av interiørene foreslås fredet.

Offentlig ettersyn:

Fredningsforslaget ble sendt på offentlig ettersyn 25. juni 2013 – 30. august 2013.

Det kom inn en høringsuttalelse datert 5.9.2013 fra Asker kommune ved formannskapet, som stilte seg positiv til fredning av Herrodd. Fylkesmannen i Oslo og Akershus avga uttalelse i brev datert 23. august 2013. Fylkesmannen hadde ingen innvendinger og så positivt på at fredningsforslaget også omfattet tomten med naturlig vegetasjon og terreng.

I henhold til fylkeskommunens rutiner for behandling av saker om fredning etter kulturminneloven, vedtatt av fylkestinget 24. september 2012, skal fylkesutvalget avgi høringsuttalelse til fredningsforslaget etter at de øvrige høringsuttalelser er innkommet. I tråd med dette behandlet fylkesutvalget fredningsforslaget i møte 9. desember 2013 og gjorde følgende vedtak:

«Akershus fylkeskommune anbefaler fredning av Herrodd med bolighus, uthus og garasje, samt hageanlegg og terreng med hjemmel i kulturminnelovens § 15 i tråd med fylkesrådmannens forslag datert 25.06.13.»

I henhold til kulturminneloven § 22 nr. 3 skal forslag om fredning legges frem for kommunestyret før vedtak om fredning fattes. Fredningsforslaget og innkomne uttalelser ble oversendt Asker kommune ved kommunestyret 16. januar 2014. Kommunestyret behandlet fredningssaken i møte 1. april 2014 og gjorde følgende vedtak:

«Asker kommune støtter fredning av Herrodd med bolighus, uthus og garasje, samt hageanlegg og terreng med hjemmel i kulturminneloven § 15 i tråd med fylkesrådmannens forslag datert 25.6.2013.»

Akershus fylkeskommune ser etter offentlig ettersyn og kommunal behandling ingen grunn til å endre fredningsforslaget med bestemmelser, slik det ble lagt ut til offentlig ettersyn.

Riksantikvarens bemerkninger til høringsuttalelsene

Det er Riksantikvarens oppfatning at fredningssaken for Herrodd er godt opplyst og begrunnet, og at berørte parter er blitt tilfredsstillende underrettet og hørt i saksgangen.

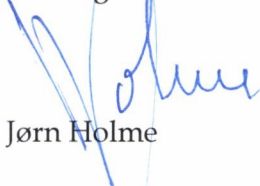
Riksantikvaren stiller seg bak Akershus fylkeskommunes vurderinger av kulturminnet og begrunnelsen for fredning.

Opplysning om klageadgang og tinglysing

Riksantikvarens vedtak om fredning kan påklages til Klima- og miljødepartementet, jf. forvaltningsloven § 28. En eventuell klage stiles til departementet, men sendes Riksantikvaren innen tre uker fra fredningsvedtaket er mottatt, jf. forvaltningsloven § 29. Hvis Riksantikvaren ikke tar klagen til følge sendes den videre til departementet som avgjør saken med bindende virkning.

Det endelige fredningsvedtaket vil bli tinglyst av Riksantikvaren i samsvar med kulturminneloven § 22 nr. 5.

Vennlig hilsen

Jørn Holme

Hanna Kosonen Geiran
avdelingsdirektør

Vedlegg:

1. Dokumentasjonsvedlegg: Bygningshistorie, verneverdier, autentisitet.
2. Dokumentasjonsvedlegg: Teknisk beskrivelse av bolig, uthus og uteområder.
3. Dokumentasjonsvedlegg: Botanisk bestemmelse av plantene ved Herrodd.

Kopi til: Klima- og miljødepartementet - Kulturminneavdelingen, P.B. 8013 Dep, 0030 OSLO/ Akershus fylkeskommune, Postboks 1200 Sentrum, 0107 OSLO/ Asker kommune, Postboks 353, 1372 ASKER/ Bjørn Knappskog, Dr. Natvigs vei 1, 1397 NESØYA/ Akershus fylkesmuseum, P.B 168, 2011 STRØMMEN/ Asker museum, Otto Hvalstads vei 19, 1395 HVALSTAD/ Fortidsminneforeningen - Oslo og Akershus, Vøienvolden gård - Maridalsveien 120, 0461 OSLO/ Fortidsminneforeningen - Asker og Bærum lokallag, Maridalsveien 120, 0461 OSLO/ Asker og Bærum Historielag, Frøydis Bryhn Ross - Nedre Åstadsvei 40, 1387 ASKER/ Fylkesmannen i Oslo og Akershus, Postboks 8111 Dep, 0032 Oslo